

فاطمه عليها السلام

چشمه جوشان هستی

دکتر احمد (رحمتم الله) زمانی

www.ketab.ir

بیتنا
۱۳۹۹

زمانی، احمد، ۱۳۳۳ -

فاطمه رضی الله عنها چشمه جوشان هستی / احمد زمانی. - قم: مؤسسه بوستان کتاب (مرکز چاپ و نشر دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم)، ۱۳۹۹.

۴۹۶ ص. - (مؤسسه بوستان کتاب: ۳۰۱۳) (تاریخ: اهل بیت علیهم السلام)

ISBN 978-964-09-2267-5

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیبا.

کتاب‌نامه: ص. [۴۵۱] - ۴۷۰؛ همچنین به صورت زیرنویس:

نمایه.

چاپ دوم: ۱۳۹۹.

۱. فاطمه زهرا رضی الله عنها، ۴۸ قبل از هجرت - ا.ق. ۲. فاطمه زهرا رضی الله عنها، ۴۸ قبل از هجرت - ا.ق. - سرگذشتنامه.

۳. فاطمه زهرا رضی الله عنها، ۴۸ قبل از هجرت - ا.ق. - فضایل. الف. دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم. مؤسسه بوستان

کتاب. ب. عنوان.

۲۹۷/۹۷۳

BP ۲۷/۲

شماره کتاب‌شناسی ملی: ۷۴۲۵۰۰۸

ب ۱۳۹۹

www.ketab.ir

■ موضوع: اهل بیت علیهم السلام (تاریخ)

■ گروه مخاطب: - تخصصی (طلاب، دانشجویان و پژوهشگران)

- عمومی

شماره انتشار کتاب (چاپ اول): ۳۰۱۴

مسلسل انتشار (این چاپ): ۷۶۲۱

بوسه گل

بوستان کتاب

فاطمه چشمه جوشان هستی

- نویسنده: دکتر احمد (رجبعلی) زمانی
- ناشر: مؤسسه بوستان کتاب
- لیتوگرافی، چاپ و صحافی: چاپخانه مؤسسه بوستان کتاب
- نوبت چاپ: دوم / شمارهگان: ۵۰۰ • بها: ۹۰۰۰۰ تومان

تمامی حقوق نشر مکتوب و الکترونیک اثر متعلق به مؤسسه بوستان کتاب است

printed in the Islamic Republic of Iran

❖ دفتر مرکزی: قم، خ شهیدا (صفهانی)، ص ب ۲۷۱۸۵ / ۹۱۷، تلفن: ۳۷۷۴۲۱۵۵-۷، نمابر: ۳۷۷۴۲۱۵۴، تلفن پخش: ۳۷۷۴۴۴۴

❖ فروشگاه مرکزی: قم، چهارراه شهیدا (عرضه ۱۲۰۰۰ عنوان کتاب با همکاری ۱۷ ناشر)

❖ فروشگاه شماره ۲: تهران، خیابان انقلاب، بین وصال و فلسطین، پلاک ۹۵۱، تلفن: ۶۶۹۶۹۸۷۸

❖ فروشگاه شماره ۳: مشهد، چهارراه خسروی، مجتمع پاس، جنب دفتر تبلیغات اسلامی شعبه خراسان رضوی، تلفن: ۳۲۲۳۴۶۷۲

❖ فروشگاه شماره ۴: اصفهان، چهار راه کرمانی، جنب دفتر تبلیغات اسلامی شعبه اصفهان، تلفن: ۳۲۲۲۰۳۷۰

❖ فروشگاه شماره ۵ (رنگین کمان، فروشگاه کودک و نوجوان): قم، چهارراه شهیدا، نبش خیابان آرم، تلفن: ۳۷۷۴۳۱۷۹

اطلاع از تازه های نشر از طریق پیام کوتاه (SMS)، با ارسال شماره همراه خود به ۱۰۰۰۲۱۵۵ و با ارسال درخواست به:

E-mail: info@bustaneketab.com

www.bustaneketab.com

جدیدترین آثار مؤسسه و آشنایی بیشتر با آن در وب سایت: www.bustaneketab.com

با قدردانی از همکاری که در تولید این اثر نقش داشته اند:

- اعضای شورای بررسی آثار • سروپرستار: محمدرضا منصفی
- اصلاحات حروف نگاری: زهرا امیدی • صفحه آرا و استخراج نمایه: حسین محمدی
- نمونه خوانی: علی میری و سیدعلی اصغر هاشمی نسب • کنترل فنی صفحه آرای: سیدرضا موسوی منش
- مدیر گروه هنری: مسعود نجابتی • طراح جلد: محمود هدایی • اداره آماده سازی: حمیدرضا تیموری
- اداره چاپخانه: مجید مهدوی، ناصر منتظری و سایر همکاران لیتوگرافی، چاپ و صحافی • مدیر تولید: عبدالهادی اشرفی.

رئیس مؤسسه
محمدباقر انصاری

فهرست مطالب

۱۵	مقدمه
	بخش اول: نیمه اول عمر پربرکت فاطمه علیها السلام در مکه مکرمه
۲۱	فصل یک: زمان ولادت با چگونگی آن
۲۱	آرای شیعه
۲۲	گفتار عامه
۲۳	چگونگی ولادت فاطمه علیها السلام و روایات مؤید آن از شیعه
۳۰	فصل دو: اسامی و القاب پر محتوای صدیقه طاهره علیها السلام
۳۰	نام‌ها و القاب مفرد
۳۱	نکته
۳۱	نام‌ها و القاب مرکب
۳۳	چرا فاطمه علیها السلام ، «فاطمه» نامیده شد؟
۳۴	چرا «زهرا» نامیده شد؟
۳۵	چرا «راضیه و مرضیه» نامیده شد؟
۳۸	چرا «محدثه» نامیده شد؟
۳۹	بیش از یک صد اسم و لقب در روایت «مفاخره»
۴۹	فصل سه: دوران کودکی و نوجوانی فاطمه علیها السلام در مکه مکرمه
۴۹	الف) فاطمه علیها السلام در سال‌های اولیه بعثت
۵۰	ب) فاطمه علیها السلام در شعب ابی طالب
۵۱	پیمان مشرکان و سخت‌گیری بر محاصره‌شدگان در شعب
۵۳	نزول وحی و نجات محاصره‌شدگان در شعب
۵۴	ج) فاطمه علیها السلام شاهد بیماری و رحلت مادر
۵۵	د) رحلت خدیجه علیها السلام و دفن در حجون (جبة المعلاة)
۵۶	هـ) دفاع فاطمه علیها السلام از پدر در مسجد الحرام

- ۵۸ ..... (و) فاطمه علیها السلام شاهد رحلت ابوطالب رضی الله عنه .....
 ۶۱ ..... (ز) تنهایی پیامبر صلی الله علیه و آله بعد از عام الحزن و یاری فاطمه علیها السلام .....
 ۶۲ ..... استراق سمع توطئه مشرکان توسط فاطمه علیها السلام و انتقال به پدر .....
 ۶۳ ..... (ح) فاطمه علیها السلام یار و یاور پدر در مسجد الحرام .....
 ۶۳ ..... (ط) آشنایی فاطمه علیها السلام با نیمی از آیات الهی (وحی) در مکه مکرمه .....
 ۶۸ ..... (ی) هجرت فاطمه علیها السلام از مکه مکرمه به مدینه منوره .....
 ۷۰ ..... تأسیس مسجد قبا در مدینه .....
 ۷۱ ..... ورود به مدینه منوره .....
 ۷۱ ..... ورود به مدینه منوره .....

بخش دوم: والاترین الگوی زنان جهان

- فصل یک: ازدواج پربرکت و به یادماندنی ۷۵
 ۱. خواستگاران و درخواست ازدواج ۷۷
 ۲. پاسخ زیبای فاطمه علیها السلام به درخواست ازدواج علی رضی الله عنه ۷۸
 ۳. خطبه عقد ازدواج ۷۹
 ۴. فاصله عقد و ازدواج (دوره استوایی بیشتر) ۸۳
 ۵. مهریه ازدواج (تهیه وسایل و لوازمی های زندگی) ۸۴
 ۶. ولیمه عروسی ۸۷
 ۷. رفتار پدرانۀ پیامبر صلی الله علیه و آله در شب زفاف و دعا برای همسر و داماد ۸۸
 ۸. تسبیحات حضرت زهرا علیها السلام ۸۹
 ۹. فضیلت ذکر تسبیحات حضرت زهرا علیها السلام هنگام خواب ۹۰
 ۱۰. سیره معصومان علیهم السلام و لزوم آموزش ذکر تسبیحات حضرت زهرا علیها السلام ۹۱
 ۱۱. نقل مکان به همسایگی پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله ۹۲
 ۱۲. فصل دو: اداره زندگی و مبانی استحکام خانواده ۹۴
 ۱۳. (الف) توجه مردان به لطافت روحی بانوان ۹۵
 ۱۴. (ب) برخورد صادقانه و جلب اعتماد متقابل ۹۶
 ۱۵. (ج) ساده زیستی و گریز از اشرافی گری ۹۸
 ۱۶. (د) تلاش برای تربیت فرزندان برتر (الگوسازی) ۹۹
 ۱۷. (ه) جامع نگری و اعتقاد ژرف به احکام الهی ۱۰۳
 ۱۸. (و) تحمل مشکلات و انعطاف پذیری ۱۰۵
 ۱۹. (ز) بهره برداری از امدادهای الهی (دنبائۀ حدیث قبلی) ۱۰۷
 ۲۰. (ح) عفاف و حجاب و گریز از تهدیدهای شیطانی ۱۰۸
 ۲۱. (ط) مقایسه ابعاد زندگی با زندگی های معنوی برتر ۱۰۹

۱۱۱	ی) مشارکت مرد و زن در میدان‌های جهاد و دفاع
۱۱۴	ک) توجه به فرجام انسان‌ها (عاقبت‌اندیشی)
۱۱۷	فصل سه: شناخت فاطمه علیها السلام در منابع سه‌گانه
۱۱۷	گفتار اول: فاطمه علیها السلام در قرآن
۱۱۷	قسمت اول، آیات عام
۱۱۷	الف) آیه تطهیر (فاطمه: الگوی طهارت)
۱۱۹	ب) آیه مشکاة
۱۲۰	ج) آیات اطعام
۱۲۳	د) آیات مباحله
۱۲۹	قسمت دوم، آیات خاص
۱۲۹	الف) آیه اصطفاء
۱۳۰	ب) غذای هستی در محراب
۱۳۳	ج) آیه ذوالنوری
۱۳۴	د) سوره کوثر
۱۳۹	گفتار دوم: فاطمه علیها السلام در سیره و احادیث
۱۳۹	۱. فاطمه علیها السلام : هستی پیامبر صلی الله علیه و آله
۱۴۰	۲. تکریم بی‌نظیر و فوق‌العاده پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله از فاطمه علیها السلام
۱۴۲	۳. فاطمه علیها السلام : مظهر آرامش و توازن
۱۴۳	۴. فاطمه علیها السلام : محور اصحاب کساء
۱۴۵	۵. فاطمه علیها السلام : منشأ فضائل و برکات
۱۴۶	۶. آثار شگفت‌انگیز محبت و عشق به فاطمه علیها السلام
۱۴۷	۷. فاطمه علیها السلام : ودیعه الهی و یادگار پیامبر صلی الله علیه و آله
۱۴۹	۸. مصحف فاطمه علیها السلام و نزول جبرئیل علیه السلام بر او
۱۵۰	۹. فاطمه علیها السلام : الگوی رفتاری قائم آل محمد صلی الله علیه و آله
۱۵۱	۱۰. معرفی فاطمه علیها السلام در منابع قابل تأمل
۱۵۲	گفتار سوم: دیدگاه برخی بزرگان اهل سنت و شیعه
۱۵۲	الف) ذهبی (محمّد بن احمد بن عثمان الذهبی، متوفای ۷۴۸ هـ. ق)
۱۵۵	ب) مؤمن بن حسن الشبلنجی (اهل شبلنج)
۱۵۵	ج) محمّد بن ادریس (پیشوای مذهب شافعی)
۱۵۶	د) احمد بن حنبل (پیشوای مذهب حنبلی)
۱۵۷	ه) حسن بصری (متوفای ۱۱۰ هـ. ق)
۱۵۷	و) عبدالحمید بن ابی‌الحدید معتزلی

- ۱۵۸ ..... امام روح الله موسوی خمینی رحمته الله علیه
 ۱۵۹ ..... (ح) فقیه نام دار و مجتهد گران مایه: علامه شیخ کاظم آزری
 ۱۶۱ ..... نگاه برخی شعرا
 ۱۶۳ ..... (ط) تلاش شخصیت های دیگر برای معرفی صدیقه طاهره علیها السلام

بخش سوم: جلوه های عصمت و هدایت گری در سیره فاطمی علیها السلام

- فصل یک: سیره عبادی، اقتصادی و سیاسی فاطمه علیها السلام
 ۱۶۷ ..... گفتار اول: عبادت های خالصانه فاطمه علیها السلام
 ۱۶۸ ..... عبادت خالصانه
 ۱۶۸ ..... دعا برای گرفتاران در نیمه های شب
 ۱۷۰ ..... گفتار دوم: صدقات و انفاقات زهرای مرضیه علیها السلام
 ۱۷۱ ..... ۱. صدقات و موقوفات بزرگ فاطمی علیها السلام
 ۱۷۳ ..... ام العیال: صدقه فاطمه الزهراء علیها السلام
 ۱۷۳ ..... حیطان سبعة (موقوفات هفت گانه صدیقه طاهره علیها السلام)
 ۱۷۵ ..... توضیحی کوتاه درباره باغ های هفت گانه موقوفه فاطمه علیها السلام
 ۱۷۷ ..... ۲. صدقات کوچک تر فاطمی علیها السلام
 ۱۷۹ ..... انفاق در اوج فقر و تنگدستی
 ۱۸۰ ..... گفتار سوم: اطاعت پذیری فاطمه علیها السلام از رسول گرامی اسلام صلی الله علیه و آله
 ۱۸۵ ..... مراعات آداب اخلاقی در اوج صمیمیت
 ۱۸۵ ..... توصیه های پیامبر صلی الله علیه و آله به دخترش فاطمه علیها السلام
 ۱۸۷ ..... رفتار صمیمی و برخورد مؤدبانه صدیقه طاهره علیها السلام
 ۱۸۸ ..... گفتار چهارم: دفاع از ولایت و امامت در سیره فاطمی علیها السلام
 ۱۸۹ ..... اصرار و پافشاری بر ولایت و زعامت امیر مؤمنان علی علیه السلام
 ۱۹۲ ..... یادآوری حدیث غدیر خم، از سوی فاطمه علیها السلام
 ۱۹۳ ..... گفتار پنجم: پذیرش توبه کنندگان
 ۱۹۴ ..... پذیرش توبه «ابولبابه» با وساطت فاطمه علیها السلام
 ۱۹۵ ..... گفتار ششم: مقاومت در برابر مصائب و توطئه های مستمر دشمنان
 ۱۹۷ ..... ظرفیت بالای وجودی فاطمه علیها السلام و داشتن آگاهی های خاص
 ۱۹۷ ..... آگاهی از جزئیات شهادت امام حسین علیه السلام
 ۲۰۰ ..... گفتار هفتم: دست گیری از مستمندان و مقدم داشتن آنان بر خویشان
 ۲۰۳ ..... گفتار هشتم: خانه مسکونی پر جاذبه فاطمه علیها السلام
 ۲۱۰ ..... خانه ای پر برکت در کنار روضه مبارکه
 ۲۱۰ ..... منزل مسکونی فاطمه علیها السلام در کلام امام محمد باقر علیه السلام
 ۲۱۲

۲۱۵	فصل دو: حجاب و عفاف فاطمی
۲۱۵	الف) قرآن و حجاب
۲۱۷	ب) نکات شایان توجه در آیات شریفه حجاب
۲۱۷	اول: شأن نزول آیات حجاب
۲۱۸	دوم: تبیین کلمات «خُمْرِهِنَّ» و «جُبُوبِهِنَّ» در آیه شریفه
۲۱۹	سوم: احکام حجاب و پوشش در آیات قرآن
۲۱۹	ج) پوشش کامل (امتیاز خاص)
۲۲۰	نکات مهم در آیه شریفه
۲۲۱	د) پیش گیری و از بین بردن زمینه فساد
۲۲۱	ه) حجاب و چالش های پیش رو
۲۲۴	و) خلاصه مباحث گذشته
۲۲۶	نکات مهم و برداشته های شایان توجه
۲۲۷	ز) استکبار جهانی و مبارزه با حجاب و عفاف
۲۲۸	ح) آهنگ اسارت زن مسلمان در کشورهای اسلامی
۲۳۱	ط) حماسه مسجد جامع گوهرشاد (مسجد مقدس)
۲۳۳	ی) استبداد رضاخان پهلوی و کشتار جمعی طرفداران حجاب اسلامی
۲۳۶	فصل سه: فدک؛ بزرگ ترین پشتوانه مالی ولایت، در اختیار فاطمه علیها السلام
۲۳۶	گفتار اول
۲۳۶	الف) فدک چیست و کجاست؟
۲۳۶	ب) پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله چگونه مالک فدک شد؟
۲۳۸	ج) تفاوت غنایم و فیء
۲۳۸	د) خطبه فدکیه در آینه اسناد
۲۴۰	گفتار دوم: خطبه فدکیه حضرت فاطمه علیها السلام
۲۴۱	محورهای خطبه فدکیه
۲۴۱	۱. خداشناسی و سپاس بر نعمت های بی کران
۲۴۲	۲. توحید نظری
۲۴۲	۳. توحید افعالی
۲۴۳	۴. نبوت خاصه و فلسفه نبوت
۲۴۴	۵. انجام رسالت و هدایت مردم
۲۴۴	۶. شهادت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله
۲۴۵	۷. توصیه های اساسی به جامعه اسلامی
۲۴۵	۸. قرآن، نجات بخش جهانیان

۹. حکمت و فلسفه بیش از بیست عنوان از عقاید و احکام الهی ۲۴۶
۱۰. بدانید من فاطمه‌ام ۲۴۸
۱۱. فداکاری‌های رسول اکرم صلی الله علیه و آله و آثار زیبای آن ۲۴۸
۱۲. وصف دوران جاهلیت و نجات عرب ۲۴۹
۱۳. همراهی علی علیه السلام با پیامبر صلی الله علیه و آله در همه مراحل ۲۵۰
۱۴. بحران‌های سیاسی و تثبیت امامت ۲۵۱
۱۵. فتنه خانمان‌سوز (کنارگذاشتن قرآن) ۲۵۱
۱۶. به‌فراموشی سپردن سیره پیامبر صلی الله علیه و آله و اهل بیت علیهم السلام ۲۵۲
۱۷. تاراج حقوق و ارث فاطمه علیها السلام توسط حاکمیت ۲۵۳
۱۸. فقاقت فاطمه علیها السلام و استدلال به قرآن ۲۵۳
۱۹. اتمام حجت و احتجاج ۲۵۵
۲۰. شکایت از سکوت سیاسی مرگ‌بار انصار ۲۵۶
۲۱. آثار هوم و جبران ناپذیر غصب خلافت ۲۵۶
۲۲. تحریک احساسات و عواطف دینی انصار و مهاجر ۲۵۷
۲۳. هشدار به مسلمانان (کنارزدن لایق‌ترین رهبر و رهبری در اسلام) ۲۵۹
۲۴. استبداد و آثار سوء آن ۲۶۰
۲۵. پاسخ عوامانه به حضرت زهرا علیها السلام ۲۶۰
۲۶. استدلال ابوبکر بر ارث‌نبردن فاطمه علیها السلام ۲۶۲
۲۷. پاسخ دندان‌شکن حضرت زهرا علیها السلام ۲۶۳
۲۸. پاسخ دیگر ابوبکر به حضرت زهرا علیها السلام ۲۶۴
۲۹. هشدار فاطمه علیها السلام به مخاطبان و مسلمانان ۲۶۴
۳۰. درد دل فاطمه علیها السلام در کنار مضجع شریف پیامبر صلی الله علیه و آله ۲۶۵
- گفتار سوم: فاطمه علیها السلام و مالکیت فدک ۲۶۶
- آیات نازل‌شده درباره مالکیت فدک ۲۶۷
- چگونه فاطمه علیها السلام مالک فدک شد؟ ۲۶۸
- آراء برخی بزرگان و دانشمندان و مفسران در تملیک فدک به فاطمه علیها السلام ۲۶۹
- فدک در کلام موسی بن جعفر علیه السلام ۲۷۰
- نامه مأمون (خلیفه عباسی) درباره فدک ۲۷۳
- حضور دو شاهد بر انتقال و تملیک فدک به فاطمه علیها السلام ۲۷۴
- دفاع امیر مؤمنان علی علیه السلام از فدک (استدلال اول) ۲۷۵
- تمسک و استناد امیر مؤمنان علیه السلام به قاعده «اید» (استدلال دوم) ۲۷۸
- استدلال به آیه تطهیر بر عصمت و صداقت فاطمه علیها السلام (استدلال سوم) ۲۷۹

۲۸۳	ارزش تقریبی ماذی فدک
۲۸۴	علت غصب فدک توسط حاکمیت‌ها
۲۸۵	فدک در ادوار تاریخ
۲۸۸	تاویل حدود واقعی فدک چیست؟
۲۸۹	۱. فدک خاص
۲۸۹	۲. فدک عام
۲۹۰	سخنی عالمانه و منصفانه از سلیمان کتانی مسیحی

بخش چهارم: وصایا و حوادث روزهای پایانی عمر صدیقه طاهره علیها السلام

۲۹۷	فصل یک: مجموعه وصیت‌های فاطمه علیها السلام
۲۹۷	نوع اول: وصیت‌نامه مکتوب مالی
۲۹۷	مرحله اول: توصیه بر موقوفات و صدقات
۲۹۹	مرحله دوم: وصیت بر درآمدهای مالی از زمین‌های زراعی دیگر
۳۰۱	مرحله سوم: وصیت درباره اشیاء داخلی منزل مسکونی
۳۰۲	چند نکته حائز اهمیت در وصیت‌نامه‌های مالی
۳۰۳	نوع دوم: وصیت‌نامه مسموع الهی سیاسی
۳۰۳	نکته اول: لحظات واپسین و توصیه‌های مهم
۳۰۴	نکته دوم: توصیه به فراموش نشدن میت و خواندن قرآن و دعا
۳۰۴	نکته سوم: وصیت به ازدواج با «أمامة»
۳۰۵	نکته چهارم: غسل و کفن و دفن شبانه
۳۰۵	نکته پنجم: دعوت شفاهی اصحاب سر در نماز و تشییع شبانه
۳۰۶	نکته ششم: توصیه به عدم مشارکت غاصبان فرصت طلب
۳۱۰	نکته هفتم: سختی و سنگینی شهادت فاطمه علیها السلام بر علی علیه السلام
۳۱۱	نکته هشتم: تأکید بر دفن شبانه و عدم مشارکت غاصبان فرصت طلب
۳۱۳	نوع سوم: وصیت‌نامه الهی سیاسی مکتوب فاطمه علیها السلام
۳۱۵	فصل دو: حوادث واپسین روزهای حیات و شهادت فاطمه علیها السلام
۳۱۵	شهادت نبی مکرم و غربت وصی معظم
۳۱۶	گریه‌ها و تأثر شدید فاطمه علیها السلام
۳۱۷	بیت‌الاحزان
۳۱۸	اذان نیمه تمام بلال در جرّ اختناق
۳۲۰	شکستن حرمت بیت وحی نبوی صلی الله علیه و آله
۳۲۰	الف) جلوگیری از تصرف و ادامه کارهای اقتصادی

- ۳۲۱) ..... (ب) گرفتن بیعت اجباری از امیر مؤمنان علی علیه السلام و صحابه سرشناس و خاص
- ۳۲۳) ..... (ج) اجرای کینه‌های سران شکست خورده بدر، اُحد و اُحزاب
- ۳۲۵) ..... (د) هجوم و آتش زدن بیت وحی
- ۳۲۶) ..... (ه) شهادت محسن بن علی بن ابی طالب علیه السلام
- ۳۳۰) ..... عیادت و تجمع زنان مهاجر و انصار در منزل فاطمه علیها السلام (آخرین خطبه)
- ۳۳۳) ..... خطبه فاطمه زهرا علیها السلام در بستر بیماری
- ۳۳۳) ..... محور اول: اظهار تفر از بیعت نادرست مهاجر و انصار
- ۳۳۴) ..... محور دوم: هشدار بر انحراف در انتخاب خلفای نالایق
- ۳۳۴) ..... محور سوم: محرومیت از برکات رهبری سیدالاصیبا امیر مؤمنان علی علیه السلام
- ۳۳۶) ..... محور چهارم: آثار شوم و جبران‌ناپذیر حاکمیت ناهلان
- ۳۳۶) ..... محور پنجم: عکس‌العمل خطبه فاطمه علیها السلام
- ۳۳۷) ..... محور ششم: اتمام حجت صدیقه طاهره علیها السلام
- ۳۳۷) ..... اصرار ابوبکر و عمر بر عیادت فاطمه علیها السلام
- ۳۳۹) ..... فصل سه: شهادت مظلومه عالم؛ فاطمه علیها السلام
- ۳۳۹) ..... سفارش فاطمه علیها السلام برای ساحت تابوت
- ۳۴۰) ..... چند توصیه کوتاه حضرت زهرا علیها السلام به امیر مؤمنان علیه السلام
- ۳۴۲) ..... شهادت فاطمه علیها السلام و تجمع مردم مدینه
- ۳۴۴) ..... گزارش لحظه‌به‌لحظه از تجهیز و دفن شبانه
- ۳۴۴) ..... الف) غسل دادن فاطمه علیها السلام
- ۳۴۵) ..... ب) تکفین فاطمه علیها السلام
- ۳۴۷) ..... ج) نماز جماعت (میت) بر پیکر مطهر زهرا علیها السلام در نیمه شب
- ۳۴۷) ..... د) خاک‌سپاری جسم مطهر فاطمه علیها السلام در نیمه شب
- ۳۴۸) ..... ه) دست پنهان مساعدت‌گر
- ۳۴۸) ..... و) گفت‌وگوی امیر مؤمنان علیه السلام با پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله بعد از دفن فاطمه علیها السلام
- ۳۵۱) ..... ز) اشعار و زمزمه غمگین علی علیه السلام بر مزار فاطمه علیها السلام
- ۳۵۲) ..... عکس‌العمل مردم و حاکمان غاصب، روز بعد از دفن
- ۳۵۴) ..... مصائب حضرت زهرا علیها السلام در اشعار آیه الله محمدحسین غروی اصفهانی

بخش پنجم: یاران خاص و مرام‌نامه فاطمه علیها السلام

- ۳۶۱) ..... فصل یک: اصحاب ستر فاطمه علیها السلام
- ۳۶۱) ..... شرکت‌کنندگان در تشییع شبانه جنازه فاطمه علیها السلام
- ۳۶۴) ..... الف) عبدالله بن عباس بن عبدالمطلب رضی الله عنه

۳۶۷	ب) سلمان فارسی رضی الله عنه
۳۷۲	ج) ابوذر غفاری (جناده بن جندب) رضی الله عنه
۳۷۹	د) عمار بن یاسر (ابوالیقطان) رضی الله عنه
۳۸۲	ه) مقداد بن أسود کندی رضی الله عنه
۳۸۴	و) حذیفه بن یمان العبسی رضی الله عنه
۳۸۶	ز) عبدالله بن مسعود رضی الله عنه
۳۸۸	ح) بُریده بن حصیب بن عبدالله بن حارث أسلمی
۳۹۱	ط) زبیر بن عوام بن خویلد بن أسد قوشی
۳۹۲	فرزند فاسد، طاعات و افتخارات زبیر بن عوام را نابود کرد!
۳۹۳	تلاش امیر مؤمنان علی رضی الله عنه برای هدایت زبیر بن عوام
۳۹۵	ی) عقیل بن ابی طالب بن عبدالمطلب رضی الله عنه
۳۹۸	ک) فضة النبیة (مشهور به فضة خادمه) رضی الله عنها
۴۰۲	ل) أم ایمن (بركة بنت شعله بن عمرو، مشهور به أم ایمن) رضی الله عنها
۴۰۴	م) أم سلمه (هند مخزومیة) رضی الله عنها
۴۰۵	ن) اسماء بنت عمیس رضی الله عنها
۴۰۹	فصل دو: چهل حدیث در شناخت و چگونگی سیره فاطمه رضی الله عنها
۴۱۰	۱. پاداش سلام بر فاطمه رضی الله عنها
۴۱۱	۲. دانش اهدایی خداوند به فاطمه رضی الله عنها
۴۱۲	۳. آرمان های سرنوشت ساز و معنوی فاطمه رضی الله عنها
۴۱۳	۴. آداب غذا خوردن (مراعات بهداشت)
۴۱۴	۵. دعا هنگام اوج سختی ها و بلاها
۴۱۵	۶. پذیرش مناجات بهشتیان و فرشتگان
۴۱۶	۷. درمان بی خوابی
۴۱۷	۸. درمان خواب های آشفته و ناخوش آیند
۴۱۸	۹. انجام عمل خالص و آثار زیبای آن
۴۱۹	عمل خالص چیست؟
۴۱۹	۱۰. نجات شیعه گنهگار از جهنم، بعد از مجازات های اولیه
۴۲۱	۱۱. شأن و منزلت مادران
۴۲۲	۱۲. پاداش و آثار خواندن برخی سوره قرآن
۴۲۳	۱۳. آثار شوم سهل انگاری در نماز های واجب
۴۲۵	۱۴. بهترین مردان چه کسانی هستند؟
۴۲۵	۱۵. بدترین مردان و زنان امت

مقدمه

چند سال در این اندیشه بودم چه شده شخصیتی به نام «فاطمه دختر پیامبر خدا ﷺ» بعد از رسالت در همه ابعاد انسانی گوی سبقت را از همگان ربوده تا آن جا که خداوند وی را محور همه فضایل معرفی کرده است.

رسول گرامی اسلام ﷺ، فاطمه علیها السلام را سرور زنان جهان از ابتدا تا انتهای آن دانست و در گفتار طلایی خویش، خشنودی او را خشنودی خداوند و خشم و ناراحتی او را خشم و غضب خداوند دانست.

فضایل، زیبایی‌ها و برجستگی‌های انسانی او از ابتدای رسالت تا پایان غیبت صغرای خورشید جهان تاب عالم حضرت بقیة اللہ الاعظم ﷺ شکوه سخن معصومان منتخب حضرت حق - جل و علا - گردید و همه اسوه‌ها به او اقتدا کردند و جلوه کمالات فاطمی گشتند، آنان فاطمه علیها السلام را دومین اسوه حسنه خود دانسته‌اند.

حقیقت آن است که: حسن‌ها و کمالات وجودی فاطمه علیها السلام از آن جهت است که او مرتبای تربیتی خاتم انبیا محمد بن عبد الله ﷺ است، او در سایه سار گفتار و کردار و سیره احمد ﷺ حرکت کرد و همه عمرش جلوه صادقانه سنت و سیره الهی گشت همان طوری که فقیه نام آور آیت الله محمد حسین غروی (کمپانی) سرود:

هِيَ غُنْضُ التَّوْحِيدِ فِي عَرَصَاتِهَا
زَيْتُونَةٌ عَمَّ الْوَرَى بَرَكَاتِهَا

هِيَ أَحْمَدُ الثَّانِي وَأَحْمَدُ عَصْرِهَا
هِيَ مِشْكَاهُ نُورِ اللَّهِ جَلَّ جَلَالُهُ